

Wilde kool (*Brassica oleracea* L.) ingeburgerd in Zeeland sinds 2002

Robert Jentink (Rijkswaterstaat Zeeland, Postbus 5014, 4330 KA Middelburg;
e-mail: r.jentink@dzl.rws.minvenw.nl)

Tijdens mijn werkzaamheden als ecologisch medewerker van Rijkswaterstaat ben ik tijdens een inventarisatie van de dijkglooiingen van de Oosterschelde een aantal exemplaren van de Wilde kool (*Brassica oleracea*) tegen gekomen. Bij deze waarneming van eind juni 2002 was het mij in eerste instantie niet duidelijk om welke soort het hier ging. De planten groeiden op een schorretje in een hoek van de dijk in de buurt van Zierikzee (Fig. 1). De oostzijde van dit schor wordt gevormd door een schelpenbank. Op de vloedlijn van de schelpenbank stonden verscheidene exemplaren van Zeekool (*Crambe maritima*) te bloeien. Daarnaast stond er onder andere Gele hoornpapaver (*Glaucium flavum*), Strandbiet (*Beta vulgaris* subsp. *maritima*), Strandmelde (*Atriplex littoralis*), Zeealsem (*Artemisia maritima*), Zeepostelein

Fig. 1. Bloeiende planten van Wilde Kool (*Brassica oleracea* L.) in mei 2004 op een schorretje in een hoek van de dijk in de buurt van Zierikzee (foto: Robert Jentink).

(*Honckenya peploides*) en Zeeraket (*Cakile maritima*). Verder van de vloedlijn, op een hoger gedeelte van de schelpenbank, stonden – zo leek het – nog een aantal andere planten van Zeekool. Dit was vreemd omdat ze behoorlijk ver van de vloedlijn stonden op een gedeelte van het schor dat bijna nooit meer overspoeld raakt. De vegetatie op dit gedeelte bestond voornamelijk uit Strandkweek (*Elytrigia atherica*) en wat Spiesmelde (*Atriplex prostrata*). Opvallend was ook dat de exemplaren allemaal al waren uitgebloeid. Bij nadere inspectie bleek dat het hier niet om Zeekool ging. De vruchten van deze planten waren langwerpig met een snavel, terwijl Zeekool normale bolvormige vruchten heeft. De bladen leken sterk op die van Zeekool maar waren iets minder blauwgrijs. De planten groeiden vanuit een houtachtige stengel met grote bladlittekens (Fig. 2).

Fig. 2. Bladlittekens op de stengel van een plant van Wilde Kool (*Brassica oleracea* L.) op een schorretje in de buurt van Zierikzee in 2003 (foto: Robert Jensink).

Fig. 1. Planten van Wilde Kool (*Brassica oleracea* L.) in 2003 (a) en 2004 (b): a. bladen; b. bloeiwijze met jonge vruchten op een schorretje in de buurt van Zierikzee (foto: Robert Jensink).

In totaal stonden er 6. Op kantoor bleek later dat geen van de in Nederland voorkomende koolsoorten aan deze kenmerken voldeed. Een opmerking in de Ecologische Flora van Nederland over de mogelijkheid van het verschijnen van de Wilde kool in Nederland deed me vermoeden dat het hier inderdaad wel eens om Wilde kool kon gaan. Dit vermoeden werd in 2003 versterkt toen ik tijdens de vakantie langs de Engelse Kanaalkust in de buurt van Dover vergelijkbare planten vond.

Ook in 2003 waren er begin juni 6 planten aanwezig op het schor in de buurt van Zierikzee. Wederom waren ze al uitgebloeid (Fig. 3a). Ik heb toen contact gezocht met Justus van de Berg, regio coördinator van Floron in Zeeland, en via hem met Wim van Wijngaarden van de Provincie Zeeland. Zij deelden mijn vermoeden dat het hier om de Wilde kool ging, maar konden het niet met zekerheid bevestigen. Om zekerheid te hebben dat het hier echt om een Wilde kool – en niet om een verwilderde kool – gaat heeft Wim van Wijngaarden contact opgenomen met Ruud van der Meijden. Op 14 mei 2004 zijn we samen met Ruud van der Meijden naar de groeiplaats gegaan. Van ver zagen we de planten al staan, omdat ze uitbundig stonden te bloeien (Fig. 1). Door de opvallend gele bloemen (Fig. 3b) waren de planten niet te missen. Nu stonden er 10 planten, waarvan er 8 in bloei stonden. Met dit bezoek werd ons vermoeden bevestigd dat het hier inderdaad om de Wilde kool gaat. Voor zover bekend is dit de eerste standvastige groeiplaats in Nederland. De planten staan er nu al met zekerheid vier jaar en lijken zich te vermeerden.